

Høring - Klimaplan for Hordaland 2014-2030

ESOR ESARK-03-201400030-75

Kva saken gjeld:

Bergen kommune har fått Klimaplan for Hordaland 2014-2030 til Høyring. Høyringsbrev frå Hordaland Fylkeskommune datert 24/2-2014 følger saka som vedlegg 1. Høyringsutkast Klimaplan for Hordaland 2014-2013 følger saka som vedlegg 2.

Høyringsfristen er satt til 23. april. Det er søkt om utsetting for å rekkja handsaming i bystyret 19.mai 2014 slik Forretningsutvalet har bestemt i møte 3. mars-14. Fylkeskommunen vert underretta om byrådet si innstilling når den vert offentleg.

Klimaplanen for Hordaland vart første gong vedteken i juni 2010. Dette er først og fremst eit mål og strategidokument som talfester reduksjon i klimagassutslepp sett i forhold til kor tiltak skal settast inn. Konkretisering av tiltak vil skje i Handlingsprogrammet til planen som vert lagt fram hausten 2014.

Planen har ein visjon og tre hovudmål. Elles er han delt i 5 tema. Energiproduksjon, bygningar, arealbruk og transport, næring og teknologi og tilpassing til klimaendringar som og inneheld mål og strategiar. I rulleringa er det særskilt sett fokus på energi og tilpassing til klimaendringar. Det er gjort ei forenkling i høve til tidlegare plan.

Bergen kommune har medverka undervegs i utarbeiding av planen gjennom deltaking i møter, temasamlingar, prosjekt grupper mm. Planen har og vore til høyring internt i kommunen.

Byrådet er positiv til høyringsforslaget til Klimaplan for Hordaland, og vil anbefale at punkt B «HØYRINGSSVAR FRÅ BERGEN KOMMUNE» på side 5 og 6 i saksutgreiinga, vert sendt fylkeskommunen som Bergen kommune sitt høyringssvar.

Grunngjeving for framlegging for bystyret:

I medhold av byrådets fullmakter § 7, bystyresak 294/13, «avgir bystyret høyringsuttalelser på vegne av Bergen kommune i prinsipielle saker som samtidig innebærer politiske avveiningar.» Forretningsutvalet vedtok i møte 4.3.14 at bystyret skal handsama saka om kommunen si fråsegn.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgjande vedtak:

Til høyringsutkast til «Klimaplan for Hordaland» gjer Bergen kommune fråsegn som inntatt i saksutgreiinga punkt B «HØYRINGSSVAR FRÅ BERGEN KOMMUNE».

Dato: 10. april 2014

Dette dokumentet er godkjent elektronisk.

Ragnhild Stolt-Nielsen
byrådsleder

Filip Rygg
byråd for byutvikling, klima og miljø

Vedlegg:

1. Høringsbrev frå Hordaland Fylkeskommune datert 24/2-2014
2. Høringsutkast Klimaplan for Hordaland 2014-2013

Saksutgreiing:

A. OM KLIMAPLAN FOR HORDALAND 2014

Bakgrunn

Klimaplan for Hordaland kom ut første gong i 2010. Dette høyringsutkastet for Klimaplan for Hordaland 2014-2030 er første rullering av denne planen. Det er gjort ein del forenklingar og visjon, hovudmål og delmål for dei ulike tema er noko endra frå første plan. Planen legg til grunn aktivitetar og samarbeid på lokalt nivå. Planen er delt i 5 tema. Energiproduksjon, bygningar, arealbruk og transport, næring og teknologi og tilpassing til klimaendringar som og inneheld mål og strategiar. Det er særskilt Energi og tilpassing til klimaendringar som det er satt fokus på ved rullering. Under følger ei kort oppsummering av visjon og mål for planforslaget.

Visjon og mål

Visjon

Hordaland på veg mot lågutsleppssamfunnet.

Hovudmål: Klimagassutslepp

Utslepp av klimagassar i Hordaland skal reduserast med

- 22 % innan 2020 i høve til 1991 og
- 40 % innan 2030 i høve til 1991.

Hovudmål: Energi

Energibruken i Hordaland skal effektiviserast med

- 20 % innan 2020 og 30 % innan 2030 i høve til 2007.

Energibehovet til alle føremål skal i størst mogleg grad dekkjast av fornybare energikjelder utan tap av naturmangfald.

Hovudmål: Tilpassing til klimaendringar

Tilpassing til klimaendringar skal baserast på føre-var-prinsippet, stadig meir presise grunnlagsdata og kunnskap om lokale tilhøve.

Utfordringar

Globale klimagassuts med 30% sidan 2000, Utsleppa i EU har gått ned med 18 % frå 1990 til 2012 og er på god veg å nå målet om 20 % reduksjon i 2020. I Hordaland som i Noreg aukar utsleppa med ein liten nedgang i 2008 og 2009. Noreg og Hordaland er i ei særstilling på grunn av stor oljeutvinning som skapar mykje utslepp.

Klimaendringane er ein forventa er høgare snitt temperatur, meir nedbør og at havet vert surare og at det stig.

Det er desse utfordringane planen prøver å vise veg for å løyse

Ulike klimagassar har ulike effekt på global oppvarming. Effekten av klimagassar blir rekna om til CO₂ - ekvivalentar. CO₂ = 1 CO₂ ekv., CH₄ (metan) = 23 CO₂ ekv., og N₂O (lystgass) = 310 CO₂ - ekv.

Strategiar

Klimaplanen er bygd opp tematisk med fem temaområder, energiproduksjon, bygningar, arealbruk og transport, næring og teknologi og tilpassing til klimaendringar med delmål, strategiar og forslag til tiltak.

Energiproduksjon

Hordaland er eit energifylke med stor aktivitet innafor olje og gass og stor produksjon av elektrisitet frå vasskraft. Korleis vi utnyttar resursane framover vil ha stor betydning for å løyse klimautfordringane både i kommunane, i Hordaland og i Noreg.

MÅL FOR ENERGIPRODUKSJON OG DISTRIBUTJON

- Hordaland skal produsere og distribuere energi for å auke andelen og mangfaldet av fornybar energi.

Strategi A: Energieffektivisering skal vere førstevalet

Strategi B: Vere ein føregangsregion i produksjon av fornybar energi

Strategi C: Utvikle påliteleg distribusjonsnett for energi

Bygningar

Bygningar står for 40% av den totale energibruken og halvparten av elektrisitetsbruken i Noreg. 70% av oppvarminga skjer med direkte bruk av elektrisitet. 80% av all bygningsmasse i 2050 er allereie bygd. Potensiale for reduksjon er difor størst i eksisterande bygg.

MÅL FOR BYGNINGAR

- Energibruken i bygningsmassen i Hordaland skal reduserast med 20 % innan 2020 i høve til energibruken i 2007, og 25 % i 2030.
- Utslepp av klimagassar frå byggsektoren i Hordaland skal reduserast ved konvertering til alternative fornybare energikjelder og klima- og miljøvenleg materialbruk.

Strategi A: Meir effektiv energibruk

Strategi B: Energikonvertering

Strategi C: Meir miljøvenleg materialbruk

Strategi D: Auka kompetanse og rådgjeving

Arealbruk og transport

Halvparten av klimagassutsleppa i Hordaland kjem frå transport når olje- og gassverksemda ikkje er medrekna. Vi står overfor ei vekst i folketalet på 150 000 fram mot 2040. Utbyggingsmønster og transportpolitikk vil derfor vere avgjerande for å nå målet om 30% reduksjon i klimagassutsleppa.

MÅL FOR AREALBRUK

- Hordaland skal ha eit berekraftig utbyggingsmønster som reduserer transportbehovet, stimulerer til kortare og meir miljøvenlege reiser, og unngår nedbygging av verdifulle areal.

MÅL FOR TRANSPORT

- Klimagassutslepp frå vegtrafikk i Hordaland skal reduserast med 20 % innan 2020. Samla klimagassutslepp frå mobile kjelder i fylket skal i 2030 vere 30 % lågare enn i 1991.

Strategi A: Klimavenleg utbyggingsmønster

Strategi B: Meir gange, sykkel og kollektivtransport

Strategi C: Avgrense biltrafikken

Strategi D: Overgang til transportmidlar med lågare eller null utslepp

Næring og teknologi

Næringslivet spelar ei sentral rolle for å få til nødvendige kutt i klimagassutsleppa i Hordaland gjennom eiga verksemd, innovasjon og utvikling av ny teknologi.

MÅL FOR NÆRING

- Næringslivet i Hordaland skal ha lågast moglege utslepp av klimagassar og lågast mogleg energibruk per produsert eining. Forsking og innovasjon skal bidra til berekraftige løysingar på klimautfordringane.

Strategi A: Klimafokus i Regional næringsplan for Hordaland

Strategi B: Miljøsertifisering og miljøstyring

Strategi C: Berekraftig bruk av ressursane

Tilpassing til Klimaendringar

MÅL FOR TILPASSING TIL ENDRA KLIMA

- Tilpassing til klimaendringane skal baserast på føre-vår-prinsippet, stadig meir presise grunnlagsdata og kunnskap om lokale tilhøve.

Strategi A: Heilskapleg og langsiktig samfunnsplanlegging

Strategi B: Kunnskapsutvikling

Strategi C: Betre handtering av overvatn

Strategi D: Samarbeid om tilpassing til endra klima

B. HØYRINGSSVAR FRÅ BERGEN KOMMUNE

Bergen kommune er positiv til høyringsforslaget til Klimaplan for Hordaland 2014-2030. Planen er omfattande og gir ambisiøse mål og strategiar for område som påverkar klima. Det er gjort ein god jobb med å forenkle planen i denne rulleringa og det vil gi meir slagkraft og gjere det enklare for kommunane og rullere sine planar.

Spesielt er det positivt med oppbygging av eit kompetansmiljø for energieffektive bygg på Vestlandet og at Fylkeskommunen bruker eigne prosjekt til å prøve ut meir miljøvennlege alternativ som eit førebilete for kommunane.

Areal- og transportområdet er kanskje det viktigaste samarbeidsområde på regionalt nivå. Etter oljerelatert industri er det transportarbeidet som gir den største andelen av klimagassutsleppa i Hordaland. Fylkeskommunen si rolle for kollektivtrafikken gjennom Skyss gir gode muligheiter til å skape gode vilkår for ein samordna kollektivtrafikk i Fylket. Dette er godt ivaretatt gjennom Kollektivstrategi for Hordaland som er på høring.

I Bergensregionen med stor inn pendling til Bergen med eit vegsystem som tidvis er sprengt er gode strategiar for å minske transporten spesielt viktig. Her er det viktig med samarbeid mellom kommunane i regionen for å få til ei god utvikling. Fylkeskommunen kan her ha ei koordinerande rolle.

Bergen kommune tilrår at planen i større grad tar opp problemstillingar kring petroleumsindustrien, då mykje av myndigheita for denne ligg på sentralt hald der Fylkeskommunen er ein viktig høyringspart.

Det kjem fram av kapittel 5.3 at retningslinjene for planlegging «skal leggjast til grunn for regional og kommunal planlegging. Framlegg til planar i strid med retningslinjene gjev grunnlag for motsegn frå regional planmynde.»

Bergen kommune vil sterkt tilrå at forslag til planretningslinjer i kapittel 5.3 vert tatt ut av klimaplanen. Fylkesmannen forvaltar allereie i dag eit statleg regelverk som langt på veg er samanfallande med klimaplanen sit forslag til planretningslinjer. Bergen kommune sine gjeldande strategiar vedtatt i kommuneplanen, vektlegg også i hovudsak dei same omsyna som er skildra i planretningslinjene. Bergen kommune er kritisk til at endå eit forvaltningsnivå skal kunne fremja motsegn til same plantema som fylkesmannen allereie er tildelt eit ansvar for, og ein viser i denne samanheng til rundskriv H-2/14 der det står at fleire forvaltningsorgan ikkje kan fremje motsegn til same plantema eller fagområde. Etter Bergen kommune si vurdering, synest det som om planretningslinjene vil kome i konflikt med dette regelverket. Bergen kommune meiner derfor at planretningslinjene er unødvendige, i tillegg til at dei vil kunne føre til både uoversiktlige og kompliserte planprosessar.

Å fremja motsegn til ein plan er eit svært alvorlig inngrep i ein planprosess. Bergen kommune meiner planretningslinjer prinsipielt ikkje kan forankras i ein tematisk plan, sidan tematiske planer ikkje bygger på eit tilstrekkelig breitt fagleg grunnlag for å kunne ivareta alle sider ved byutviklinga. I rundskriv H-2/14 om retningslinjer for i motsegn i plansaker, er det stilt strenge krav til korleis motsegn skal grunngjevast. Planprosessar inneheld ofte krevjande vurderingar mellom ønska arealbruk og andre viktige omsyn, til dømes viktig næringsutvikling eller bustadbygging vurdert opp mot jordvern og omsyn til klima. Dersom planretningslinjene skal brukast som grunnlag for motsegn, vil det krevje at retningslinjene bygger på overordna plan der konsekvensane for byutvikling er utgreidd. Planretningslinjene til Klimaplanen tilfredsstillar ikkje dette kravet.

Bergen kommune legg stor vekt på at detaljplanar skal utarbeidas i tråd med kommuneplanen. Det er eit akseptert prinsipp at planar som ikkje strid mot kommuneplanen, ikkje skal kunne overprøvas av andre myndighetsorgan gjennom fråsegnordninga. Bergen kommune vil derfor påpeike at med den generelle utforminga retningslinjene har fått, vil de ikkje kunne tilfredsstillare kravet i rundskriv H-2/14 om at motsegn skal ha ei konkret grunngjeving. Retningslinjene er etter Bergen kommune si oppfatning så generelle at alle plantema vil kunne krevjas overprøvd med heimel i retningslinjene.

Bergen kommune ønskjer å vidareføre eit godt og konstruktivt samarbeid med fylkeskommunen i plansaker, og meiner det vil være mest hensiktsmessig å vidareføre dagens ordning ved at fylkeskommunen er med og utformer byen primært gjennom kommuneplanprosessen.

Bergen kommune har tatt initiativ til å prøve ut å bruke biodrivstoff på flystrekninga Bergen-Oslo. Det hadde i denne samanheng vore positivt dersom Fylkeskommunen også kunne vere ein aktiv pådrivar for å få mulighet for påfyll av biodrivstoff til fly på Flesland og vi ser gjerne også at AVINOR opprettar ei rabattert landingsavgift for fly som går på biodrivstoff.